

1° ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑΚείμενο 1**« Η Ανδρίτσaina και ο Ναός του Επικούριου Απόλλωνα»**

Αν θέλετε να συναντήσετε τον «Παρθενώνα της Πελοποννήσου», όπως λέγεται ο Ναός του Επικούριου Απόλλωνα, τότε δεν έχετε παρά να κρατήσετε σημειώσεις για ένα μοναδικό ταξίδι στη φύση και την Ιστορία μεταξύ Ηλείας, Αρκαδίας και Μεσσηνίας. Μόλις 80 χλμ. από την Τρίπολη, στέκει η ηρωική Ανδρίτσaina περικυκλωμένη από φαράγγια, ορμητικά ποτάμια και καταπράσινα δάση. Στη σκιά του Λύκαιου Ορους, κοντά στα όρια Ηλείας και Αρκαδίας και σε υψόμετρο 750 μέτρα, η Ανδρίτσaina, ένα από τα πιο γραφικά μέρη της Πελοποννήσου, αφηγείται τη μακράϊωνη Ιστορία της αλλά και εντυπωσιάζει για την αρχιτεκτονική της, τα αρχοντικά της και τα λιθόστρωτα δρομάκια.

Ο οικισμός δεν έχει ανεπτυγμένη τουριστική υποδομή, ωστόσο αποτελεί ιδανικό προορισμό για μια μονοήμερη εκδρομή, γεμάτη γνώση και ομορφιά. Ξεχωρίζουν η ιστορική Βιβλιοθήκη, που διαθέτει σπάνιες εκδόσεις, και το Λαογραφικό Μουσείο, που στεγάζεται στο Αρχοντικό του Γεωργίου Κανελλοπούλου και περιλαμβάνει πάνω από 4.000 εκθέματα. Η περιοχή της Ανδρίτσainας «κοσμείται» επίσης με δύο πανέμορφα μυθικά ποτάμια, τον Αλφειό και τη Νέδα, το μόνο ποτάμι με θηλυκό όνομα. Ακολουθώντας τον ρου του ποταμού Νέδα, μια μαγευτική διαδρομή 14 χιλιομέτρων νοτιοδυτικά της Ανδρίτσainας, στην τοποθεσία Βάσσες, βρίσκεται ο Ναός του Επικούριου Απόλλωνα, ο οποίος είναι αφιερωμένος στο θεό του ήλιου. Ο επονομαζόμενος και «Παρθενώνας της Πελοποννήσου» ναός χτίστηκε προς τιμήν του θεού Απόλλωνα που έσωσε τους κατοίκους της Αρχαίας Φιγαλείας από την επιδημία πανούκλας που μάστιζε την περιοχή, την εποχή του Πελοποννησιακού Πολέμου. Εδώ, σε υψόμετρο 1.131 μέτρων, στη Φιγαλεία βρίσκεται ο μεγαλοπρεπής αρχαίος ναός, έργο του Ικτίνου, του μεγάλου αρχιτέκτονα της αρχαιότητας, που μαζί με τον Καλλικράτη σχεδίασαν τον Παρθενώνα. Αυτό το στολίδι της αρχιτεκτονικής ήταν το πρώτο από τα θαυμαστά μνημεία της Ελλάδας που συμπεριελήφθη στον κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO το 1986.

Ο ναός οικοδομήθηκε ανάμεσα στο 420 και το 400 π.Χ. και δεν ακολουθεί το συνήθη προσανατολισμό του άξονα Ανατολής-Δύσης αλλά Βορρά-Νότου. Με αρχαϊκά στοιχεία, αλλά και μεγάλες καινοτομίες αποτέλεσε αντικείμενο θαυμασμού όλων των περιηγητών ανά τους αιώνες. Εικάζεται πως η κεντρική στήλη του ναού αντανakλούσε την πρώτη ακτίνα του θερινού ηλιοστασίου, αντιπροσωπεύοντας το αιώνιο απολλώνιο φως.

Το ίδιο το φως χρησιμοποιείται από το μεγάλο καλλιτέχνη ως δομικό στοιχείο του ναού. Οι αναλογίες του μήκους και του πλάτους είναι έτσι υπολογισμένες, ώστε το τεράστιο μέγεθος του ναού να εξισορροπείται από τη χάρη που αποπνέει. Τα εξωτερικά στοιχεία του ναού είναι αυστηρά δωρικά, ενώ στο εσωτερικό του οι γλυπτικές συνθέσεις και ο αρχιτεκτονικός διάκοσμος είναι απαράμιλλης τέχνης και κάλλους. Η σημαντικότερη ζωφόρος του ναού, με παραστάσεις του Ηρακλή, των Κενταύρων και των Αμαζόνων, βρίσκεται σήμερα στο Βρετανικό Μουσείο.

Οι πρώτες συστηματικές ανασκαφές ξεκίνησαν το 1812 από ομάδα διαπρεπών Ευρωπαίων αρχαιολόγων και συνεχίστηκαν το 1902 από την Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία. Από το 1987 ο ναός και το ασβεστολιθικό υλικό από το οποίο είναι φτιαγμένος προστατεύονται από

τις αντίξοες καιρικές συνθήκες με ειδικό στέγαστρο, που θα απομακρυνθεί, σύμφωνα με το υπουργείο Πολιτισμού, μετά την ολοκλήρωση των απαραίτητων εργασιών.

Ερωτήσεις:

1. Ο Ναός του Επικούρειου Απόλλωνα βρίσκεται:

- A. στην Τρίπολη
- B. στην Ανδρίτσαινα
- Γ. στις Βάσες
- Δ. στο Λυκαίο όρος

2. Σύμφωνα με το κείμενο ποια από τις παρακάτω προτάσεις δεν αληθεύει;

- A. Η Ανδρίτσαινα είναι ένα χωριό με περιορισμένη τουριστική ανάπτυξη
- B. Το Λαογραφικό Μουσείο περιλαμβάνει 4.000 εκθέματα
- Γ. Η Ανδρίτσαινα βρίσκεται μεταξύ του ποταμού Αλφειού και της Νέδα
- Δ. Κατά τον Πελοποννησιακό Πόλεμο, η Φιγαλεία είχε πληγεί από πανούκλα.

3. Ο Ναός του Επικούρειου Απόλλωνα χτίστηκε προς τιμήν του θεού Απόλλωνα, διότι...

- A. ο Απόλλωνας βοήθησε τους κατοίκους της Αρχαίας Φιγαλείας να νικήσουν στον Πελοποννησιακό Πόλεμο.
- B. ο Απόλλωνας έσωσε τους κατοίκους της Αρχαίας Αθήνας από την επιδημία της πανούκλας.
- Γ. ο Απόλλωνας συνέβαλε στην ίαση των κατοίκων της Αρχαίας Φιγαλείας από την πανούκλα.
- Δ. ο Απόλλωνας έριξε πανούκλα στους εχθρούς των κατοίκων της Αρχαίας Φιγαλείας κατά τον Πελοποννησιακό Πόλεμο.

4. Να επιλέξετε την πρόταση που αληθεύει σύμφωνα με το κείμενο:

- A. Ο Ναός του Επικούρειου Απόλλωνα χτίστηκε τον 4^ο αιώνα μ.Χ.
- B. Η ζωφόρος του ναού του Επικούρειου Απόλλωνα αναπαριστά τον Θησέα, τους Κενταύρους και τις Αμαζόνες και βρίσκεται σήμερα στο Βρετανικό Μουσείο.
- Γ. Ο Ναός του Επικούρειου Απόλλωνα ακολουθεί τον προσανατολισμό του άξονα Βορρά-Νότου.
- Δ. Οι πρώτες συστηματικές ανασκαφές ξεκίνησαν το 1812 από Έλληνες αρχαιολόγους της Αθηναϊκής Αρχαιολογικής Εταιρείας.

5. Το ρήμα «διαθέτει» στον αόριστο χρόνο θα γίνει:

- A. διέθετε
- B. διατέθηκε
- Γ. διατίθεται
- Δ. διέθεσε

6. Ο όρος «το 1986» λειτουργεί συντακτικά ως:

- A. εμπρόθετος επιρρηματικός του χρόνου
- B. γενική του χρόνου
- Γ. αιτιατική του χρόνου
- Δ. αριθμητικό ουσιαστικό

7. Να αναγνωρίσετε γραμματικά τη λέξη «αντιπροσωπεύοντας»:

- A. ρήμα ενεστώτα ενεργητικής φωνής
- B. μετοχή παρακειμένου παθητικής φωνής
- Γ. ρήμα παρατατικού παθητικής φωνής
- Δ. μετοχή ενεστώτα ενεργητικής φωνής

8. «Ο οικισμός δεν έχει ανεπτυγμένη τουριστική υποδομή, ωστόσο αποτελεί ιδανικό προορισμό για μια μονοήμερη εκδρομή, γεμάτη γνώση και ομορφιά.»: Να αναγνωρίσετε τον συντακτικό ρόλο της λέξης «προορισμό» στην παραπάνω περίοδο λόγου:

- A. Αντικείμενο
- B. Υποκείμενο
- Γ. Κατηγορούμενο
- Δ. Επιθετικός προσδιορισμός

9.«Η περιοχή της Ανδρίτσαινας κοσμείται επίσης με δύο πανέμορφα μυθικά ποτάμια [..]». Γιατί το ρήμα έχει τοποθετηθεί μέσα σε εισαγωγικά;

- A.για να δοθεί έμφαση
- B.για να δηλωθεί ειρωνεία
- Γ.για να δοθούν σε ευθύ λόγο τα λόγια κάποιου
- Δ.για να δηλωθεί η μεταφορική του χρήση

10. «χρησιμοποιείται»: Να γράψετε την Υποτακτική Αορίστου της αντίθετης φωνής στο ίδιο πρόσωπο:

- A. να χρησιμοποιήσει
- B. να χρησιμοποιεί
- Γ. να χρησιμοποιηθεί
- Δ. να χρησιμοποιούμε

11.Το αντώνυμο του «θα απομακρυνθεί» είναι το :

- A.θα φύγει
- B.θα τοποθετηθεί
- Γ.θα αποξενωθεί
- Δ.θα ξεμακρύνει

12. Να αντικαταστήσετε την λέξη «εικάζεται» με μια συνώνυμή της:

- A. πιθανολογείται
- B. αποτυπώνεται
- Γ. αποδεικνύεται
- Δ. ερευνάται

13. «Ο αρχιτεκτονικός διάκοσμος είναι απαράμιλλης τέχνης και κάλλους.». Νοηματικά συναφής λέξη με την υπογραμμισμένη είναι η λέξη:

- A.ασυγκράτητης
- B.ασύγκριτης
- Γ.απεριόριστης
- Δ.ιδεώδους

14. «αντίξοες»: Να εντοπίσετε την αντώνυμη λέξη:

- A. δυσμενείς
- B. ευνοϊκές
- Γ. απρόβλεπτες
- Δ. ευμετάβλητες

Κείμενο 2**«Νέδα: η μαγεία της Φύσης»**

Ο ποταμός Νέδα πηγάζει από το Λύκαιον Όρος με τα νερά του να ακολουθούν μία πορεία μοναδική σε ομορφιά, μέσα από χαράδρες με πυκνή βλάστηση, τοξωτά γεφύρια, σπηλιές και στενά φαράγγια που δημιουργούν καταρράκτες. Μετά από μια διαδρομή 32χλμ. ο ποταμός καταλήγει στην παραλία της Ελαίας και στο Ιόνιο πέλαγος. Λόγω της μορφολογίας της περιοχής ο ποταμός αλλού είναι στενός, ορμητικός και βαθύς και αλλού πλαταίνει σχηματίζοντας λίμνες, ιδανικές για βουτιές.

Ο ποταμός Νέδα πήρε το όνομα του από τη μυθική νύμφη Νέδα, θεότητα των νερών, των ποταμών και κόρη του Ωκεανού. Η Ρέα (μητέρα του Δία) όταν γέννησε τον Δία στο Λύκαιον όρος (κατά την παράδοση των Αρκάδων), παρέδωσε την ανατροφή του στις νύμφες Νέδα, Θεισόα και Αγνώ, προκειμένου να τον γλυτώσουν από τον πατέρα του Κρόνο που συνήθιζε να καταπίνει τα παιδιά του, από φόβο μήπως τον εκθρονίσουν. Σύμφωνα με τη μυθολογία η νύμφη Νέδα μεταμορφώθηκε σε ποτάμι και οι μακριές πλεξούδες των μαλλιών της σε πανέμορφους καταρράκτες που στολίζουν το φαράγγι. Μάλιστα, είναι το μόνο ποτάμι με θηλυκό όνομα στην Ελλάδα.

Ο μύθος λέει πως οι Ναϊάδες ή νύμφες, δηλαδή οι νεράιδες, οι οποίες ήταν πανέμορφες νεαρές γυναικείες μορφές με θεϊκή καταγωγή –αλλά δεν ήταν αθάνατες- ζούσαν πάρα πολλά χρόνια κοντά στις πηγές του Νέδα. Αυτές τρέφονταν με αμβροσία και ήταν προστάτιδες της νιότης και των αρραβωνιασμένων.

Ερωτήσεις**15. Σύμφωνα με το κείμενο ποια από τις παρακάτω προτάσεις αληθεύει :**

- A. Ο ποταμός Νέδα έχει πλάτος 32 μέτρα
- B. Ο ποταμός Νέδα καταλήγει στην παραλία της Ελαίας και στο Αιγαίο πέλαγος
- Γ. Ο ποταμός Νέδα δεν είναι καθόλου ορμητικός
- Δ. Ο ποταμός Νέδα είναι ιδανικός για βουτιές

16. Σύμφωνα με το κείμενο ο ποταμός ονομάστηκε Νέδα:

- A. από τις Ναϊάδες, που ζούσαν πολλά χρόνια στις πηγές του ποταμού.
- B. από τη Νέδα, θεότητα των νερών και κόρη του Ωκεανού και της Ρέας.
- Γ. από τη Νέδα, νύμφη και προστάτιδα των νερών, των ποταμών και κόρη του Ωκεανού.
- Δ. από τις Ναϊάδες, προστάτιδες των νερών, των ποταμών και κόρες του Ωκεανού.

17. Σύμφωνα με το κείμενο οι Ναϊάδες ήταν:

- A. προστάτιδες των νερών και των ποταμών.
- B. προστάτιδες του Δία.
- Γ. προστάτιδες του ποταμού Νέδα.
- Δ. προστάτιδες της νιότης και των αρραβωνιασμένων.

18. Η προστακτική Αορίστου της ίδιας φωνής στο β' ενικό πρόσωπο του ρήματος «παρέδωσε» σχηματίζεται:

- A. παρέδωσε
- B. παράδωσε
- Γ. παραδώσου
- Δ. παράδιδε

19. Η Υποτακτική Αορίστου του ρήματος «τρέφονταν» στο πρόσωπο και τη φωνή που βρίσκεται είναι:

- A. να τρέφονται
- B. να φάνε
- Γ. να φαγωθούν
- Δ. να τραφούν

20. Η διαρθρωτική λέξη δηλαδή δηλώνει :

- A. διάζευξη
- B. αντίθεση
- Γ.επεξήγηση
- Δ. αιτιολόγηση

21.«...παρέδωσε την ανατροφή του στις νύμφες Νέδα, Θεισόα και Αγνώ...». Στην πρόταση αυτή το ρήμα παρέδωσε έχει:

- A. ως αντικείμενο το ουσιαστικό την ανατροφή.
- B. ως άμεσο αντικείμενο το ουσιαστικό την ανατροφή και ως έμμεσο αντικείμενο το ουσιαστικό στις νύμφες.
- Γ. ως αντικείμενο το ουσιαστικό στις νύμφες.
- Δ. ως κατηγορούμενο το ουσιαστικό την ανατροφή.

22. Η πρόταση «μήπως τον εκθρονίσουν» είναι :

- A.δευτερεύουσα ονοματική ειδική
- B. δευτερεύουσα ονοματική βουλητική
- Γ. δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική
- Δ. δευτερεύουσα ονοματική αναφορική

23. Το ρήμα «μεταμορφώθηκε» είναι :

- A. ενεργητική φωνή ,οριστική , α συζυγία
- B. παθητική φωνή ,υποτακτική , β συζυγία
- Γ. παθητική φωνή ,οριστική ,α συζυγία
- Δ. ενεργητική φωνή ,προστακτική , β συζυγία

24. Συνώνυμο του επιθέτου «ιδανικές» είναι:

- A. απαραίτητες
- B. κατάλληλες
- Γ. ιδιαίτερες
- Δ. αναγκαίες

25. Η λέξη «καταγωγή» έχει ετυμολογική συγγένεια με την λέξη :

- A. διαγωγή
- B. κατάληξη
- Γ. καταδίωξη
- Δ. καταφυγή

